ריבב"ן

ומטעמו ביום הכפורים כל היכא דקרינא ביה ומטעמא דרבור לחטוי (מי שרבור לחיטוי רחוי) [6]לעניינא וקרינן ביה והנפש הנוגעת בו תטמא וכל היכא דלא קרינן ביה ומטעמא לא קרינן ביה והנפש הנוגעת יטמא לתפוקי כלי חרס ואוכלין ומשקין הואיל ואין להם טהרה במקוה אינן נעשין אב הטומאה כפירש"י כאוף עירובין: **ישרף בפנים.** כתוקס שנזרפין שאר פסולי ק"ק דתניא בספרים פ"ב (דף כד) ר"ש אומר נקבע בתם תשרף לימד על חטאת שנזרפתה נקבע אין לי אלא זו בלבד שאר פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים מנין ת"ל כל נקבע בתם תשרף ואמרינן בפרק טבול יום מ"ר ג' בית הדשנין הן מ' בעזרה שם שורפין פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים וכו': **חוץ משנטמאת בשר הטומאה בתוך.** אלא ישרפום בפנים בהואיל ויצא יצא: **כ"פ אומרים ישרף הכל בתוך.** והא דתניא לעיל פסולי קדשי קדשים נזרפין בפנים כשאר פסולין כגון הלן והיוצא והנאכל חוץ לזמנו וחוץ למקומו ויוצא אינו אלא בפסול טומאה לא וכיוצאלמי מקשה בין לב"ש בין לב"ה אידי ואידי לא דבר תורה הוא פי' בין שנטמאה בשר הטומאה בין שנטמאה בולד הטומאה ואמאי מחלקין בין נטמא בשר הטומאה לנטמא בולד הטומאה: **מתני' ר אליעזר אומר בשר הטומאה.** דחמירא טומאתו ישרף בתוך בולד הטומאה דקילא טומאתו מכניסה בפנים ושורפה ור' עקיבא סבר מקום טומאתו שם הוא שריפתו בין שנטמא בשר הטומאה בין שנטמא בולד הטומאה ישרף בפנים: **מתני' אנרי אמרי נפנין מחני כבש ולמטה כמערב.** כשמוליכין אברים מבית המקדש מניחין האברים בכבש כדתנן בפ"ב דיומא הפיים השני מי שחטו מי זורק מי מעלה אברים לכבש ותניא בסיפא הפיים הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש לתוצאת ושל מוספין ניתנין מחצי כבש ולמטה בחדשים ניתנין על כרכוב המזבח ומתרם בתפסת קוטה (דף נה) ת"ל יוחנן לידא שהוקבע ר"ש מחני: **השקלים והכורים אין נוהגין אלא בפני הבית.** לפי שהשקלין נעשין לצורך תמידין ומוספין וכורין בעו הנאה לפני המזבח כדכתיב וביחו לפני מזבח ה' ובכשיר אין מזבח מעבר דגן דהייט מעבר שני ויהנין אפילו בזמן הזה וצריך להעלות ליורשלים לחיתא בגילה פ"ק בתעבה דר' אליעזר שהיה (אין) כרם רבעי והפקירו לעניים מפני שלא היה יכול לעלות הוא ונתנו לעניים כדי שיוליכוהו שם וכרם רבעי ומעבר שני דין שזה דילפינן קודש קודש מתעבר ומתני' דלא כר' ישמעאל דתניא בתמורות בפ"ג ר' ישמעאל אומר יכול יעלה מדם מעבר שני בזמן הזה לירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום וכו' ומעבר בהמה ובכורות יתמין עד שיוממו ובכורות ניתנין להכהנים ויאכלוהו בעולים בזמן והמעבר יאכלוהו בעלים: **המקדיש שקלים ובכורים הרי זה קודש.** בכורים ירקנו ושקלים יגמו: **ר"ש אומר פשומר בכורים קודש אינם קודש: ירושלמי** הא שקלים קדש ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בן אלי ובן אלי לא קדשו. תניא בתוספתא בפ' בתרא קינו של גר אינה נוהגת אלא בפני הבית ר' שמעון אומר אינו צריך להביא מפני התקלה מפני מה אמרו שקלים אינם נוהגים אלא בפני הבית לפי שאין תורמין מן הישנה מפני מה אמרו ביכורים אינן נוהגין אלא בפני הבית משום שנאמר ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורין אין לך בכורים: **ירושלמי** תני הגר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעת כסף אמר ר' שמעון ריב"ז בטלה מפני התקלה פי' הגר שנתגייר בזמן הבית היה צריך להביא קרבן דוקא קינין ושתיהן עולות ותניא בפ"ב דכריתות ר' אומר ככם כגר כאתנותם מה אתנותם לא נכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרצאת דמיס כך הם לא יכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרצאת דמיס ואחי דאמר ריבע שקל היינו דיגר כדפרישית לעיל עמדו בו ביום

תקלין חדתין

בהה"ש אין להבאות הטומאה בפנים עד שתשרף אלא יוציאנה מיד וישרפנה בחוץ: **ישרף בפנים.** דכיון דטהור מדאוריתא אפי' נטמא בחוץ יש לקיים שריפתו בקדש: **גמ' בר קפרא אומר ר"ש אב טומאה ולד טומאה מדבריהם.** דמוקי מה דאמר בתחלה אמר"ש ולדי דאוריתא אבל ולד הטומאה היינו בדרבנן כגון שנגע במשקין המדאוריתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעבדה אב הטומאה בר"ש ומשקין מטמאין כלי חרס ומשקה זב וחבר שכן אב הטומאה כגון דוקו ומימי רגליו הם הכשר נגע ולד הטומאה דרבנן זה המדאוריתא לא הוי אפילו ולד הטומאה דאין כלי שנטמא ממשקין הא"ל. והא דקבע אב הטומאה דאוריתא היינו דבל אב הטומאה דאוריתא. פ"ג משום דאיכא אב הטומאה דרבנן כגון מטת לשת שבנדה וכיס הפרס ותכף העמיס: **כין כזה כו'.** ולולד הטומאה היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב וחבר שהוא ולד הטומאה דאוריתא וכזה הכשר שני שהבלי שהוא ראשון לטומאה אם נגע בחולב עבהוא שני: **וכ וזה לא ר"ש הוא.** כתמיה הא לרי"י גם ולד הטומאה ד"ש היא ומ"ש לכ"ש אב הטומאה: **ופריך ואפילו על דבית הלל.** מי לא קשיא לרי"ש: **לא הוו בה רבנן.** לא שקלי וטרי רבנן אלא לפרושי מתני' אלינא דבר קפרא: **מה כין אב"ע כין כחוץ כו'.** וקשיא לבר קפרא: **בגין דר"ש.** דר"ש קושטא דקאמר כשיאא כין בפנים כי קושיין אבל ר"ש פ"ל מקום טומאתו שם שריפתו. ונשמיה דולד הטומאה משום דהוי טיהור מדאוריתא דולד הטומאה דרבנן אירי כאן ולכך ישרף בפנים מקום טומאתו: **בגין דר"ש ה"ג דר"ש אסר אוכלין ומשקין של אסורא אין מטיחין לו: מחנות.** ולכאי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מטיחין לפנים. ור"ש הא לא מלאתי מקומו. ונראה דר"ש לעשמיה חזיל דכשפ"ק דכלים נתוספתא ר"ש אומר כשאין זכות ונדות ויולדות ונמצין לבר הבית כך משכבן ומושבן כיוצא בהן. וכאי נמי כמלכות אוכלין ומשקין שלו שנטמאו ממנו. וגירסת הספרים משלחין אינשא דאם כן אף בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ אינו אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה: **מתני' מחני כבש ולמטה כמערב.** כהיום הוכים בפיכרי התמיד להעלותם לא היו מעלים אותן בפנים אחת אלא נוטנים אותן על הכבש ומחליו ולמטה נוטנין אותו בשרוכה

בלשת ביה תרתי טומאתו בפנים וקילא טומאתו אבל נעמא בשר הטומאה אין להשהותו עד שתשרף אלא יוציאנה מיד וישרפנה בחוץ: **ישרף בפנים.** דכיון דטהור מדאוריתא אפי' נטמא בחוץ יש לקיים שריפתו בקדש: **גמ' ור' עקיבא סבר מקום טומאתו שם הוא שריפתו.** כין שנטמא בשר הטומאה בין שנטמא בולד הטומאה ישרף בחוץ בולד הטומאה דקילא טומאתו מכניסה בפנים ושורפה ור' עקיבא סבר מקום טומאתו שם הוא שריפתו כין שנטמא בשר הטומאה בין שנטמא בולד הטומאה ישרף בפנים: **מתני' אנרי אמרי נפנין מחני כבש ולמטה כמערב.** כשמוליכין אברים מבית המקדש מניחין האברים בכבש כדתנן בפ"ב דיומא הפיים השני מי שחטו מי זורק מי מעלה אברים לכבש ותניא בסיפא הפיים הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש לתוצאת ושל מוספין ניתנין מחצי כבש ולמטה בחדשים ניתנין על כרכוב המזבח ומתרם בתפסת קוטה (דף נה) ת"ל יוחנן לידא שהוקבע ר"ש מחני: **השקלים והכורים אין נוהגין אלא בפני הבית.** לפי שהשקלין נעשין לצורך תמידין ומוספין וכורין בעו הנאה לפני המזבח כדכתיב וביחו לפני מזבח ה' ובכשיר אין מזבח מעבר דגן דהייט מעבר שני ויהנין אפילו בזמן הזה וצריך להעלות ליורשלים לחיתא בגילה פ"ק בתעבה דר' אליעזר שהיה (אין) כרם רבעי והפקירו לעניים מפני שלא היה יכול לעלות הוא ונתנו לעניים כדי שיוליכוהו שם וכרם רבעי ומעבר שני דין שזה דילפינן קודש קודש מתעבר ומתני' דלא כר' ישמעאל דתניא בתמורות בפ"ג ר' ישמעאל אומר יכול יעלה מדם מעבר שני בזמן הזה לירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום וכו' ומעבר בהמה ובכורות יתמין עד שיוממו ובכורות ניתנין להכהנים ויאכלוהו בעולים בזמן והמעבר יאכלוהו בעלים: **המקדיש שקלים ובכורים הרי זה קודש.** בכורים ירקנו ושקלים יגמו: **ר"ש אומר פשומר בכורים קודש אינם קודש:** ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בן אלי ובן אלי לא קדשו. תניא בתוספתא בפ' בתרא קינו של גר אינה נוהגת אלא בפני הבית ר' שמעון אומר אינו צריך להביא מפני התקלה מפני מה אמרו שקלים אינם נוהגים אלא בפני הבית לפי שאין תורמין מן הישנה מפני מה אמרו ביכורים אינן נוהגין אלא בפני הבית משום שנאמר ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורין אין לך בכורים: **ירושלמי** תני הגר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעת כסף אמר ר' שמעון ריב"ז בטלה מפני התקלה פי' הגר שנתגייר בזמן הבית היה צריך להביא קרבן דוקא קינין ושתיהן עולות ותניא בפ"ב דכריתות ר' אומר ככם כגר כאתנותם מה אתנותם לא נכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרצאת דמיס ואחי דאמר ריבע שקל היינו דיגר כדפרישית לעיל עמדו בו ביום

גמ' [ו] איזהו[7] כרכוב המזבח [ה]אמה בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי כהנים מוספי[ה] שבת מוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה סבר [ג]מימר מוספי שבת ומוספי ר"ח מוספי ר"ח קודמין חייליה דר' ירמיה מן הדא שירו[1] של שבת ושירו של ר"ח [ב]שירו של ר"ח קודם א"ר יוסה שנייא היא תמן דאמר ר' חייא בשם רבי יוחנן כדי לפרסמו ולהודיע שהוא ר"ח [ב]ביצד היה עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שירו של ר"ח ברם הכא מוספי שבת ומוספי ר"ח 'מוספי שבת קודמין על שם כל התדיר מחבירו קודם את חבירו; [ג]שקלים וביכורים וכו': **הא שקלים קדשו רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בין אלו ובין אלו לא קדשו תני'**[2] **גר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעית בסף אר"ש ביטלה ר' יוחנן בן זכאי מפני התקלה מהו מפני התקלה בהדה דתני**[ה] **אין מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין** [ו]**ולא מגביהין תרומות ומעשרות בזמן הזה ואם הקדיש או הערך או החרים** [ה]**אז הגביה הכסות תישרף הבהמה תיעקר כיצד נועל בפניה הדלת והיא מתה מאיליה והמעות ילכו לים המלח: עבר והקדיש מן מה דאמר ר"ש ביטלה רבן יוחנן בן זכאי מפני התקלה הרא** (ד)**אמרה עבר והקדיש קדשו רבי יודה ענתודרייא בעי קומי רבי יוסי הכא את אמר**

בכבש ר"ז אמה ובחליו שלבד מערב הוא נוחנין אותן: **ושל ר"ח על כרכוב המזבח.** בגמ' מפרש: **השקלים כו' בפני הבית.** שקלים משום לצורך קרבן ניטול וכשאין קרבן אין שקלים: **וביכורים.** דכתיב ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך ובכורים כו': **מעבר דגן כו'.** דקדושת הארץ לא בטלה: **מעבר בשמן.** ברש פרק בתרא דבכורות אמרו שיטעלוהו מפני התקלה: **המקדיש שקלים וביכורים.** דאיתם טיהנים אלא בפני הבית אם הפרישן אלא בפני הבית קבש. לשון רבינו הגאון נראה כפירוש דאשון של הרש"ל דמפרש אמאר מדלא נקט אלא הני תרתי: **ביכורים קדש אין קדש.** כיון דכתיב כתיב בהו תביא בית ה' אלהיך אפי' הפרישן בזיעבד לא קדשי ואין שם ביכורים חל עליהן אלא בפני הבית: **גמ' איזהו כרכוב המזבח.** פרישת לעיל פרק ו' הלכה ה': **מוספי שבת כו'.** קאי אתמני' שהוכיר מוספי שבת ור"ח. ושואל אחה מהן קודם להקרבה כשחל ר"ח בשבת: **מילוה דר"י.** לאיתמר: **כדי לפרסמו כו'.** הכי מתרץ לה ר"ש בבבלי פוסה דהאי תשיבותא עבדינן להיכרא שיכירו הכל דפשיטא לה לר"ש שקבשיהו הלכתו ולא יעמוד לה מדם עליו דבוא בני אדם לא רחו תיהים הלבנה וחבו דוקא בשיר משלא"ל לענין הקרבנה כי' כל התדיר כי' כיצד הוא עושה כי' שיר ראם חודש קודם שיר שבת ויערבת הספרים שיטת דמוכח: **הא שקלים קדשי רשב"י אומר משום ר"ש כו'.** פליג אתנא דתמתני' כשם ר"ש: **פני.** בממבת כריתות (ד' מ"ו): **רגיעיה כסף.** רוגע דיגר דלכשיבנה בהמ"ק יבא קן דתמרינן דלרוך קרבן וקרבן בפחות מרוגע לא אפשר בפחות מרוגע כדתמרינן בתמתיתין ומעמדו קיבון בהרבעתים אבל פחות לי אפשר: **מפני הפקלה.** שלא יהבו ממנו: **אין מקדישין ואין מחרימין.** דחרם הוי הקדש בשאר בשאר קדשי קדשים: **שעבר.** לא קדש בהיעבד ודיעו כדין הקדש וחרם דתנן המעות יוליכו לים המלח לו לא חל שם הקדש עליהן: **מן מה דאמר מפני הפקלה.** משמע דלא בטלה אלא מפני התקלה אבל בהיעבד קדשה: **שנתודרייא.** שם מקומו: **בכא אם**

בשר הטומאה בפנים עד שתשרף אלא יוציאנה מיד וישרפנה בחוץ: **ישרף בפנים.** דכיון דטהור מדאוריתא אפי' נטמא בחוץ יש לקיים שריפתו בקדש: **גמ' בר קפרא אומר ר"ש אב טומאה ולד טומאה מדבריהם.** דמוקי מה דאמר בתחלה אמר"ש ולדי דאוריתא אבל ולד הטומאה היינו בדרבנן כגון שנגע במשקין המדאוריתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעבדה אב הטומאה בר"ש ומשקין מטמאין כלי חרס ומשקה זב וחבר שכן אב הטומאה כגון דוקו ומימי רגליו הם הכשר נגע ולד הטומאה דרבנן זה המדאוריתא לא הוי אפילו ולד הטומאה דאין כלי שנטמא ממשקין הא"ל. והא דקבע אב הטומאה דאוריתא היינו דבל אב הטומאה דאוריתא. פ"ג משום דאיכא אב הטומאה דרבנן כגון מטת לשת שבנדה וכיס הפרס ותכף העמיס: **כין כזה כו'.** דולד הטומאה היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב וחבר שהוא ולד הטומאה דאוריתא וכזה הכשר שני שהבלי שהוא ראשון לטומאה אם נגע בחולב עבהוא שני: **וכ וזה לא ר"ש הוא.** כתמיה הא לרי"י גם ולד הטומאה ד"ש היא ומ"ש לכ"ש אב הטומאה: **ופריך ואפילו על דבית הלל.** מי לא קשיא לרי"ש: **לא הוו בה רבנן.** לא שקלי וטרי רבנן אלא לפרושי מתני' אלינא דבר קפרא: **מה כין אב"ע כין כחוץ כו'.** וקשיא לבר קפרא: **בגין דר"ש.** דר"ש קושטא דקאמר כשיאא כין בפנים כי קושיין אבל ר"ש פ"ל מקום טומאתו שם שריפתו. ונשמיה דולד הטומאה משום דהוי טיהור מדאוריתא דולד הטומאה דרבנן אירי כאן ולכך ישרף בפנים מקום טומאתו: **בגין דר"ש ה"ג דר"ש אסר אוכלין ומשקין של אסורא אין מטיחין לו: מחנות.** ולכאי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מטיחין לפנים. ור"ש הא לא מלאתי מקומו. ונראה דר"ש לעשמיה חזיל דכשפ"ק דכלים נתוספתא ר"ש אומר כשאין זכות ונדות ויולדות ונמצין לבר הבית כך משכבן ומושבן כיוצא בהן. וכאי נמי כמלכות אוכלין ומשקין שלו שנטמאו ממנו. וגירסת הספרים משלחין אינשא דאם כן אף בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ אינו אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה: **מתני' מחני כבש ולמטה כמערב.** כהיום הוכים בפיכרי התמיד להעלותם לא היו מעלים אותן בפנים אחת אלא נוטנים אותן על הכבש ומחליו ולמטה נוטנין אותו בשרוכה

ו) ירושלמי מע"ש פ"ג הל"ה ועי' פסחים פ"ח הל"ו, **ז)** סוכה נד ב, **ח)** בכורות נג ב, **ד)** תוספתא פרק ג הי"ב, **ה)** ירושלמי סוכה פ"ה הל"ו, **ו)** סוכה נד ב, **ז)** כריתות ט ת, **ח)** יומא סו ת וש"נ, **ט)** ל"ל והייטו שיש לו טהרה בטבילה קרינן ביה והנפש וכו' וכ"ה בפרש"י שם,

עין משפט
נר מצוה

יב א מי' פרק ר"ע מפסמ"ק הל"ו:
יג ב מי' פרק ו מתמידין הל"ג:
יד ג מי' פרק ח משקלים הל"ח:
טו ד מי' פרק כ מבכורים הל"ח:
טז ה מי' פרק ח מתרומות הל"ח:
יז ו מי' פרק ו מבכורות הל"ב:
יח ז מי' שם פ"ח הלכה ה:
יט ח מי' פרק ו מתמידין הל"ג:
כ ט מי' שם הל"ו:
כא י מי' שם פ"ט הלכה כ:
כב כ מי' פרק י"ב מאיסורי ביאה הלכה ה:

נוסחת הבבלי

עניו ג' מחות סור ר"י כר אבין בשם שמואל נחמה: **(א)** בגין דר"ש דר"ע אמר כו' בגין דר"ש דר"ש אמר כו': **(ב)** בזמנה של מוספין כו' במערב ושל ר"ח כו' מיתנין מתחת כרכוב כו' מלמעלה כו': **(ג)** מימר מוספי ר"ח קודם כו': **(ד)** אמרה הקדש עבר כו' קומי ר"י בר' בון הכא כו' ישנה היא אבל בגני כו' הלי כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מאכלו ומשקו של מלוכה אין מטיחין לגי' מחנות. וה"פ בגין דאר"ש אוכלין ומשקין של מלוכה אין מטיחין לגי' מחנות ולהמי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מטיחין לפנים ור"ש זה לא מלאתי מקומו ונראה דר"ש לעשמיה חזיל דכשפ"ק דכלים בתוספתא ר"ש אומר כשאין זכות ונדות ויולדות ומשכן לבר הבית כך משכבן ומושבן כיוצא בהן. ומשמע דאוכלין ומשקין שלו שנטמאו ממנו. וגרס הספרי מטמאין שנטמא הוא ר"ש אף בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ אוכלין ומשקין מה"ש מלוכה אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה: **[ב]** מן כילד הוא עושה וכו' על כרם הכא ל"נ כאן רק לקמן קודם הספקת שקלים וכורים וכו': **[ג]** כאן גרסי' כילד הוא עושה שוחט מוספי שבת ואומר עליהן שיר ר"ח וגי' הספרי שנוסח דמוכח: **[ד]** ולא מגביהין תרומות ומעשרות לא גרסינן: **[ה]** אי הגביה ל"נ:

ציון ירושלים

דר"ש אמר מאכלו ומשקה של מצורע משתלחין חוץ לשילש מחנות. לא ליתי מיתכר זאת אבל בהגבת הגאון מהרא"י הגיה כזה ע"פ: סליק

גליון הש"ס

[א] עי' במל"ל פ"ו ממעשה"ק הלכה ד':

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com